

Förord

Under 1990-talets första hälft introducerades en mängd nya modeller och metoder inom offentlig förvaltning i syfte att åstadkomma ökad effektivitet. Till att börja med var studierna kring dessa marknadslika styrformer huvudsakligen orienterade mot att beskriva och förklara modellernas syfte, idémässiga hemvist och hur spridningen av idéer och modeller skedde. Nu börjar vi se allt fler resultat av utvärderingar där effekter kartlagts och kunskaper utvecklas nu rörande vad som kan åstadkommas med förändrade former för styrning och organisation.

I detta nummer av Kommunal ekonomi och politik publiceras en uppsats med titeln *Management by Contract - vad hände?* I uppsatsen återges inledningsvis argumenten för kontraktstyrning. Kontraktets betydelse som styr- och uppföljningsinstrument behandlas och det konstateras att kontraktens utformning och innehåll är av avgörande betydelse för hur beställarnas styrning av utförarna kan utövas. Forskning har visat på svårigheter att i kontrakt formulera krav på kvalitet och effektivitet så att de kan utgöra underlag för utvärdering. Kontraktstyrning enligt läroboken är inte möjlig. Baserat på tidigare studier formulerar författarna Roland Almqvist och Olle Högberg tre frågor. Vilka är de finansiella och kvalitativa effekterna av konkurrensutsättningsstrategier, existerar det en fungerande marknad för äldreomsorg, vilket är det verksamhetsområde som studeras, samt hur organiseras och styrs relationen med utförare som vunnit en anbudsupphandling? Frågorna besvaras genom studier av upphandlingsprocesser inom Stockholms stad. Studien visar hinder för att anbudsupphandling och kontrakt ska leda till verksamhetsutveckling och förbättrad effektivitet. En förklaring till uppkomna svårigheter är att det finns en tendens till att förtroendebaserade relationer mellan beställare och utförare över tiden utvecklas till att bli i högre grad kontrollbaserade. Denna utveckling påverkar relationen mellan parterna negativt och är

ett påtagligt hinder för utveckling. Författarna har vid sina studier noterat möjligheter att tillämpa kontraktstyrning på ett mer ändamålsenligt sätt och uppsatsen avslutas med att ett antal åtgärder diskuteras för att kontraktstyrning ska kunna fungera som medel för verksamhetsutveckling och ökad effektivitet.

Den andra uppsatsen som publiceras i detta nummer är författad av Magnus Dahlstedt. Uppsatsen har titeln *Kampen om (underj)orden - En flanerande politikforskares reflektioner*. Uppsatsen behandlar hur politik bedrivs i vardagen. Utgångspunkten för uppsatsen är att politikforskaren, statsvetaren, kan lära av flanören om innebörden av politik. Flanören observerar i sin vandring i staden företeelser, dokument och handlingar som inte naturligt innefattas i politikforskning där studierna vanligtvis avser handlingar, protokoll och utsagor vid sammanträden i kommunhuset. Flanörens observationer och tolkningar tillför politikforskning en dimension. Författaren hävdar i sin uppsats inledningsvis att det är betydelsefullt inom politikforskningen att utveckla en förståelse för politik och politikens plats på ett bredare sätt och att studera platser där politik bedrivs på ett metodologiskt mer fältnära sätt. Det är viktigt menar författaren att politikforskningen är öppen för ansatser och impulser från flera olika discipliner.

Författaren är flanören och det är Norrköpings gator och platser som flanören beträder. Fältanteckningar, fotografier, affischer med mera utgör underlag för belysningar av vad författaren benämner den underjordiska kampen om Norrköpings lokala offentlighet. I uppsatsen förs resonemang kring innehållet i denna kamp i dagens mångetniska Sverige. En rad illustrationer redovisas och hänvisningar görs till andra studier som illustrerar och förmedlar förståelse för spänningar i det moderna samhället. Uppsatsen avslutas med reflektioner kring forskarens roll och ansvar och på vilket sätt som forskarens rörelse i rummet omformar rummet. Ett konkret fenomen i sammanhanget är att författaren som å ena sidan strävar efter att beskriva stadsmiljön så verklighetstroget som möjligt å andra sidan tar sitt ansvar genom att riva ned affischer med anstötliga budskap.

Vi rekommenderar läsning av dessa två spännande uppsatser som ryms inom forskningsfältet Kommunal ekonomi och politik. Vi återkommer i september med ett nytt nummer av tidskriften. Inflödet av spännande uppsatser är tillfredsställande men vi välkomnar många fler goda bidrag för bedömning och eventuell publicering. Avslutningsvis vill vi passa på att uppmärksamma den forskningskonferens kring ämnesområdet som genomförs 27-28 oktober 2005 i Alvesta. Särskild annons finns i detta nummer. Vi vill också passa på att uppmärksamma att Kommunal ekonomi och politik fyller 10 år 2006. Särskilda aktiviteter planeras med anledning av jubileet.

Vi önskar alla en stimulerande läsning och en trevlig och avkopplande sommar.